

Vreme: 08.07.2026 18:59

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/vesti/politika/klaster-3-otvaranje-blokiranje/>

Autori: @OnlineDanas

Teme: Evropska komisija

Naslov: Ni EK, ni Marta Kos neće pomoći Srbiji da otvori Klaster 3: Holandija, ali i još sedam zemalja Unije kažu - blok?

4982

Otvaranje Klastera 3 Srbiji, kako je preporučila Marta Kos, komesarka za proširenje Evropske unije, ne vredi ništa. Čak osam zemalja članica Evropske unije protivi se tom činu. Na čelu je Holandija koja je to i zvanično potvrdila. A, samo je ona dovoljna da kaže - stop - i da Srbija bude blokirana na putu evropskih integracija. Ako samo jedna članica EU stavi rampu - klaster ostaje zatvoren. Kako za Danas tvrde iz diplomatskih izvora u EU - takav će biti i ovaj ishod.

Sagovornici Danasa taj raskol u mišljenjima Evropske komisije i evropskih parlamentaraca objašnjavaju uglavnom geopolitičkim razlozima. Naznačimo da je Evropski parlament iznova usvojio, kako se to sada već kolokvijalno kaže, nikada oštriju rezoluciju o vladavini režima Aleksandra Vučića, da bi na kraju te sednice EP izašla Marta Kos i rekla da Evropska komisija preporučuje Evropskom savetu da nagradi Srbiju i otvori jedan klaster posle pune četiri godine teške stagnacije u integracijama. - Evropska komisija po meni krivo procenjuje da otvaranje Klastera 3 je minimalni ustupak Srbiji u ovom trenutku kako bi Srbija ipak zadržal neki načelni optimizam na putu prema EU. Naravno, oni ne vide ili ne mare da taj "minimalni ustupak" u ovako osjetljivom političkom trenutku može imati veliki efekt legitimiranja brojnih autokratskih metoda vladanja Vučića I na taj način, de facto, udaljuju Srbiju od EU - kaže za Danas Gordan Bosanac, evropski poslanik. Kako dodaje, "u konačnici, jedino mjerilo za otvaranje nekog poglavlja je da li je bilo konkretnog napretka u smislu provođenja zadanih reformi". - Mi u Evropskom parlamentu taj nepredak ne vidimo - zaključuje on. Nemanja Todorović Štiplija, urednik European Westren Balkans, kaže za Danas da razlika između stavova Evropskog parlamenta i Evropske komisije proizlazi pre svega iz različite institucionalne uloge. - Evropski parlament politički ocenjuje stanje demokratije, vladavine prava, medijskih sloboda i spoljnopoličkog usklađivanja Srbije sa EU, i zato je njegov ton često direktniji i kritičniji. Evropska komisija, s druge strane, pokušava da upravlja procesom proširenja i da Srbiju, uprkos ozbiljnim problemima, zadrži u pregovaračkom okviru - objašnjava Todorović Štiplija. Kako napominje, u ovom trenutku Komisija pokušava da Srbiju uključi u širi zamah proširenja, u kome Crna Gora, Albanija, Moldavija i Ukrajina prave vidljive korake napred. - Logika Komisije je da bi potpuno zamrzavanje Srbije dodatno oslabilo evropsku perspektivu u regionu, dok bi otvaranje Klastera 3 moglo da posluži kao politički podsticaj za nastavak reformi. Problem je, međutim, što Komisija pritom pravi određene političke akrobacije i neke nedavne poteze vlasti u Beogradu predstavlja pozitivnije nego što realno jesu. Ključno je da odluku o otvaranju Klastera 3 ne donose ni Evropski parlament ni Evropska komisija, već države članice EU. Komisija može da preporuči otvaranje klastera, Parlament može da pošalje političku poruku, ali konačna odluka zavisi od konsenzusa u Savetu EU. Zato je sada najvažnije šta će odlučiti države članice, a ne samo kako Komisija ili Parlament ocenjuju stanje u Srbiji - ističe sagovornik Danasa. Drugim rečima, kaže dalje, razlika nije toliko u činjenicama koliko u političkom pristupu. - Evropski parlament polazi od pitanja da li Srbija zaista napreduje u demokratiji i vladavini prava, dok Komisija pokušava da pronađe minimum osnova da se proces ne zaustavi potpuno. Upravo tu nastaje raskorak: stanje u Srbiji ostaje ozbiljno problematično, ali Komisija pokušava da ga uklopi u trenutni momentum politike proširenja. Zato bi otvaranje Klastera 3, ukoliko do njega dođe, više bilo rezultat pokušaja EU da politički oživi proces proširenja sa Srbijom, nego potvrda da je vlast u Beogradu zaista ostvarila suštinski napredak u ključnim oblastima - zaključuje Nemanje Todorović Štiplija. Prema rečima Milomira Mandića, istraživača Demostata, "moramo praviti razliku između institucija EU kad je uticaj u pitanju, moć i uticaj". - Pored Evropskog parlamenta i Evropske komisije, ipak, najveći uticaj ima Evropski savet, telo koje okuplja lidere zemalja članica. Ta institucija na čijem čelu je sada Antonio Košta dominantno definiše pravac i određuje prioritete EU. Ukoliko pažljivo analiziramo poruke predsednika Evropskog saveta prilikom nedavne posete Beogradu vidimo da geopolitika ipak ima prednost kad su kriterijumi vrednovanja u pitanju - objašnjava Mandić. Naime, kaže dalje, Košta je tada po redosledu prioriteta obaveza za Srbiju poređao - nastavak pregovora Beograda i Prištine i nastavak implementacije važećih sporazuma. - Potom, usklađivanje spoljne i bezbednosne politike i tek pod tri nastavak implementacije preporuka ODIHR. Dakle, da uprostim, po redosledu prioriteta kad je Evropski savet u pitanju to izgleda ovako Kosovo, Rusija, pa tek stanje demokratije. Uostalom, to su potvrdile i izjave lidera najmoćnijih zemalja članica na nedavnom samitu u Tivtu - zaključuje naš sagovornik. Ime * Komentar

